ONA TILI VA ADABIYOT FANLARINI INTEGRATSIYALASHGAN HOLDA O‘QITISH

Do'smatova Mashhura Jamshidovna
G`uzor tumani 3-son texnikumi
https://doi.org/10.5281/zenodo.24483703

Annotatsiya. Mazkur ilmiy maqolada umumiy o‘rta ta’lim muassasalarida ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishning nazariy-metodik asoslari, didaktik imkoniyatlari hamda pedagogik samaradorligini ta’minlash mexanizmlari tadqiq etiladi. Tadqiqotda fanlararo integratsiyaning mazmun-mohiyati, ona tili va adabiyot fanlari o‘rtasidagi lingvistik, kommunikativ, estetik va madaniy aloqadorlik, shuningdek, badiiy matn asosida til birliklarini o‘rgatishning metodik xususiyatlari tahlil qilinadi. Integratsiyalashgan ta’lim jarayonida o‘quvchilarning nutqiy kompetensiyasi, matnni tushunish va tahlil qilish ko‘nikmalari, tanqidiy hamda ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatlariga alohida e’tibor qaratiladi. Maqolada kommunikativ yondashuv, matnga asoslangan ta’lim, muammoli o‘qitish, loyiha metodi va interfaol pedagogik texnologiyalardan foydalanishning metodik jihatlari yoritilgan. Nazariy tahlil asosida ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishning bosqichli didaktik modeli, darsni tashkil etish algoritmi va o‘quvchilarning kompetensiyalarini baholash mezonlari taklif etiladi.

Kalit so‘zlar: ona tili, adabiyot, fanlararo integratsiya, integratsiyalashgan ta’lim, kommunikativ kompetensiya, badiiy matn, lingvistik tahlil, adabiy tahlil, tanqidiy fikrlash, kompetensiyaviy yondashuv.

Аннотация. В данной научной статье рассматриваются теоретические и методические основы, дидактические возможности и механизмы обеспечения педагогической эффективности интегрированного обучения родному языку и литературе в общеобразовательных средних учебных заведениях. Анализируются содержание и сущность междисциплинарной интеграции, лингвистическая, коммуникативная, эстетическая и культурная связь между родным языком и литературой, а также методические особенности обучения языковым модулям на основе литературного текста. Особое внимание уделяется возможностям развития у учащихся речевой компетенции, навыков понимания и анализа текста, критического и творческого мышления в процессе интегрированного обучения. Рассматриваются методические аспекты коммуникативного подхода, текстоориентированного образования, проблемно-ориентированного обучения, проектного метода и использования интерактивных педагогических технологий. На основе теоретического анализа предложена пошаговая дидактическая модель интегрированного обучения родному языку и литературе, алгоритм организации урока и критерии оценки компетенций учащихся.

Ключевые слова: родной язык, литература, междисциплинарная интеграция, интегрированное образование, коммуникативная компетентность, литературный текст, лингвистический анализ, литературный анализ, критическое мышление, компетентностный подход.

Abstract. This scientific article examines the theoretical-methodological foundations, didactic potential, and mechanisms for ensuring the pedagogical effectiveness of teaching the native language and literature in an integrated manner within general secondary education institutions. The study analyzes the essence of interdisciplinary integration, the linguistic, communicative, aesthetic, and cultural connections between the native language and literature, as well as the methodological features of teaching language units based on literary texts. Particular attention is paid to the potential for developing students' speech competence, skills in text comprehension and analysis, and their capacity for critical and creative thinking within the integrated educational process. The article highlights the methodological aspects of employing a communicative approach, text-based instruction, problem-based learning, the project method, and interactive pedagogical technologies. Based on a theoretical analysis, a phased didactic model for the integrated teaching of the native language and literature, an algorithm for lesson organization, and criteria for assessing student competencies are proposed.

Key words: native language, literature, interdisciplinary integration, integrated education, communicative competence, literary text, linguistic analysis, literary analysis, critical thinking, competency-based approach.

Kirish. Zamonaviy ta’lim tizimida o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, nutqiy savodxonligi, ijodiy tafakkuri va bilimlarni amaliy vaziyatlarda qo‘llash qobiliyatini rivojlantirish ustuvor pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Mazkur maqsadlarga erishishda o‘quv fanlarini o‘zaro bog‘liq holda tashkil etish, ta’lim mazmunini integratsiyalash va bilimlarni yaxlit tizim sifatida shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Umumiy o‘rta ta’lim tizimida ona tili va adabiyot fanlari o‘zaro chambarchas bog‘liq bo‘lgan ikki muhim o‘quv predmetidir. Ona tili fani o‘quvchilarda tilning fonetik, leksik, grammatik, uslubiy va kommunikativ xususiyatlariga oid bilimlarni shakllantirsa, adabiyot fani badiiy tafakkur, estetik did, obrazli fikrlash va milliy-ma’naviy qadriyatlarni anglashga xizmat qiladi. Ushbu fanlarning umumiy jihati shundaki, ularning har ikkisida ham asosiy o‘rganish vositasi va obyekti matn hisoblanadi. Ona tili darslarida matn lingvistik birliklarning nutqdagi vazifasini o‘rganish uchun xizmat qilsa, adabiyot darslarida u badiiy mazmun, obrazlar tizimi, muallif g‘oyasi va estetik ifodaning manbai sifatida tahlil qilinadi. An’anaviy ta’lim amaliyotida mazkur fanlarning alohida o‘qitilishi ayrim hollarda tilshunoslik bilimlari bilan adabiy tahlil ko‘nikmalari o‘rtasidagi aloqaning yetarlicha ochib berilmasligiga olib kelishi mumkin. Natijada o‘quvchilar grammatik qoidalarni bilgan holda ularning badiiy matndagi funksiyasini izohlashda yoki adabiy asarni tushungan holda o‘z fikrini mantiqiy va uslubiy jihatdan to‘g‘ri ifodalashda qiyinchiliklarga duch kelishlari ehtimoli mavjud. Shu nuqtayi nazardan, ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitish ta’lim jarayonining mazmuniy yaxlitligini ta’minlash, o‘quvchilarning lingvistik va adabiy kompetensiyalarini o‘zaro bog‘liq rivojlantirishning istiqbolli yo‘nalishi hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishning nazariy-metodik asoslarini yoritish, samarali pedagogik texnologiyalarini tizimlashtirish va integrativ darslarni tashkil etishning didaktik modelini ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot vazifalari fanlararo integratsiyaning pedagogik mohiyatini aniqlash, ona tili va adabiyot fanlari o‘rtasidagi mazmuniy bog‘liqlikni tahlil qilish, badiiy matn asosida integrativ topshiriqlar

ishlab chiqish va o‘quvchilarning nutqiy hamda adabiy kompetensiyalarini baholash mezonlarini belgilashdan iborat.

Adabiyotlar tahlili. Ta’lim jarayonida fanlararo integratsiya va bilimlarni yaxlit tizim sifatida shakllantirish masalalari pedagogika, psixologiya, tilshunoslik hamda adabiyotshunoslik sohalarida muhim tadqiqot yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Uning pedagogik qarashlariga ko‘ra, bilimlar o‘quvchi uchun real hayotiy vaziyatlar bilan aloqador bo‘lganda mazmunli o‘zlashtiriladi. Ushbu yondashuv ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishda matnni faqat nazariy o‘rganish obyekti emas, balki kommunikativ va ijodiy faoliyat vositasi sifatida qo‘llash imkonini beradi. L. S. Vygotskiyning sotsiomadaniy rivojlanish nazariyasida til, tafakkur va ijtimoiy muloqot o‘rtasidagi bog‘liqlik alohida o‘rin tutadi [2]. Mazkur nazariya o‘quvchilarning nutqiy va intellektual rivojlanishini o‘zaro muloqot, hamkorlikdagi faoliyat va o‘qituvchining pedagogik ko‘magi orqali tashkil etish zarurligini tushuntiradi. J. Bruner ta’lim jarayonida bilimlarni faol o‘zlashtirish, tushunchalar o‘rtasidagi munosabatlarni anglash va o‘quv materiallarini bosqichma-bosqich murakkablashtirish masalalariga e’tibor qaratgan [3]. Ushbu yondashuv til birliklarini dastlab sodda matnlarda, keyinchalik murakkab badiiy asarlar asosida o‘rganishga metodik asos bo‘la oladi. M. A. K. Hallidayning funksional tilshunoslik nazariyasida til ijtimoiy ma’no yaratish tizimi sifatida talqin qilinadi [4]. Mazkur qarashga ko‘ra, grammatik birliklarni ularning kommunikativ vazifasi va matndagi ma’nosi bilan bog‘liq holda o‘rganish maqsadga muvofiqdir. R. Carter va M. N. Long adabiy asarlardan til o‘qitish jarayonida foydalanishning madaniy, lingvistik va shaxsiy rivojlanishga yo‘naltirilgan modellarini tavsiflagan [5]. Ularning yondashuvi adabiy matnni til kompetensiyalarini rivojlantirish bilan uyg‘unlashtirish uchun muhim nazariy asos hisoblanadi.

O‘zbek tilshunosligida N. Mahmudovning nutq madaniyati va tilning kommunikativ imkoniyatlariga oid ilmiy qarashlari ona tili ta’limining amaliy yo‘nalishini kuchaytirishda muhim ahamiyatga ega [6]. B. To‘xliyevning adabiyot o‘qitish metodikasiga oid tadqiqotlari badiiy asar ustida ishlash, o‘quvchilarning mustaqil tahlil ko‘nikmalarini shakllantirish va adabiy ta’limning tarbiyaviy imkoniyatlarini ochib berishda metodik asos bo‘lib xizmat qiladi [7]. Q. Yo‘ldoshevning adabiyot o‘qitish nazariyasi va metodikasiga oid ishlari esa badiiy matnni estetik idrok etish, obrazlarni tahlil qilish va o‘quvchining mustaqil talqinini rivojlantirish masalalarini yoritadi [8]. Adabiyotlar tahlili ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishning nazariy asoslari mavjudligini, biroq ularni dars jarayonida aniq pedagogik algoritmlar, topshiriqlar tizimi va baholash mezonlari orqali amalga oshirish muhimligini ko‘rsatadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqot nazariy-metodik xarakterga ega bo‘lib, unda pedagogik va lingvodidaktik adabiyotlarni tahlil qilish, qiyosiy yondashuv, tizimlashtirish, didaktik modellashtirish va matnni funksional tahlil qilish metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot obyekti umumiy o‘rta ta’lim muassasalarida ona tili va adabiyot fanlarini o‘qitish jarayonidir. Tadqiqot predmeti esa ushbu fanlarni integratsiyalashgan holda o‘qitishning didaktik shart-sharoitlari, metodlari, vositalari va o‘quvchilarning kompetensiyalarini rivojlantirish mexanizmlaridan iborat.

Tadqiqot quyidagi metodik tamoyillarga asoslanadi:

1. Mazmuniy yaxlitlik — tilshunoslik va adabiyotshunoslik bilimlarini umumiy o‘quv maqsadi atrofida birlashtirish.

2. Kommunikativ yo‘naltirilganlik — olingan bilimlarni og‘zaki va yozma nutqda qo‘llash.

3. Matnga asoslangan ta’lim — badiiy va publitsistik matnlarni integrativ o‘quv materiali sifatida qo‘llash.

4. Faol o‘quvchi pozitsiyasi — mustaqil tahlil, muhokama, ijodiy topshiriqlar va hamkorlikdagi faoliyatni tashkil etish.

5. Kompetensiyaviy baholash — o‘quvchilarning nazariy bilimlari bilan birga amaliy nutqiy ko‘nikmalarini baholash.

Tadqiqot doirasida ishlab chiqilgan model va topshiriqlar nazariy-metodik tavsiyalar hisoblanadi. Ularning samaradorligini statistik jihatdan tasdiqlash uchun alohida pedagogik tajriba-sinov ishlari zarur.

Tadqiqot natijalari va muhokamasi

Ona tili va adabiyot fanlari integratsiyasining didaktik mohiyati. Fanlararo integratsiya o‘quv predmetlarining mazmuni, metodlari va o‘quv natijalarini o‘zaro bog‘liq holda tashkil etishga asoslanadi. Ona tili va adabiyot fanlarining integratsiyasi grammatik qoidalarni badiiy matn asosida o‘rgatish, adabiy asarlarning til xususiyatlarini tahlil qilish va o‘quvchilarning nutqiy faoliyatini rivojlantirish orqali amalga oshiriladi. Mazkur yondashuvda badiiy matn integratsiyaning markaziy didaktik vositasi vazifasini bajaradi.

1-jadval. Ona tili va adabiyot fanlari integratsiyasining asosiy yo‘nalishlari

Integratsiya yo‘nalishi	Ona tili bilan bog‘liqligi	Adabiyot bilan bog‘liqligi
Leksik integratsiya	So‘z ma’nosi, sinonim, antonim, ko‘chma ma’no	Badiiy tasvir va obrazlilik
Grammatik integratsiya	Gap tuzilishi, so‘z turkumlari, sintaktik birliklar	Muallif uslubi va badiiy nutq
Uslubiy integratsiya	Nutq uslublari va ifoda vositalari	Badiiy uslubning o‘ziga xosligi
Kommunikativ integratsiya	Og‘zaki va yozma nutq	Asar mazmunini sharhlash va munozara
Madaniy integratsiya	Milliy til birliklari, frazeologizmlar	Milliy qadriyatlar va madaniy kontekst
Ijodiy integratsiya	Matn tuzish va tahrirlash	Badiiy talqin va ijodiy yozuv

Jadvaldan ko‘rinadiki, ona tili va adabiyot fanlarining mazmuniy aloqadorligi bir nechta didaktik yo‘nalishlarda namoyon bo‘ladi. Masalan, ona tili darsida sifat so‘z turkumini o‘rganish jarayonida badiiy asarlardagi sifatlashlardan foydalanish o‘quvchilarga grammatik birlikning nafaqat shakliy, balki estetik vazifasini ham anglash imkonini beradi. Adabiyot darsida esa badiiy obrazni tavsiflashda qo‘llangan sifatlar, metaforalar va frazeologik birliklarni tahlil qilish o‘quvchilarning til sezgirligini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Badiiy matn asosida integratsiyalashgan ta’limni tashkil etish. Badiiy matn ona tili va adabiyot fanlari integratsiyasini amalga oshirishda muhim metodik vosita hisoblanadi. Badiiy asarni o‘rganish jarayonida o‘quvchilar bir vaqtning o‘zida matnning mazmunini tushunish, til birliklarini aniqlash, muallif uslubini tahlil qilish va o‘z munosabatini ifodalash imkoniyatiga

ega bo‘ladilar. Masalan, Abdulla Qodiriyning O‘tkan kunlar romanini o‘rganishda tarixiy leksika, dialogik nutq, murojaat shakllari, personajlar nutqining individualligi va badiiy tasvir vositalarini birgalikda tahlil qilish mumkin. Shuningdek, Abdulla Qahhorning O‘g‘ri hikoyasi asosida dialogik nutq, kinoya, so‘z tanlash va ijtimoiy munosabatlarni ifodalovchi til birliklarini o‘rganish samarali metodik imkoniyat yaratadi. Bunda o‘qituvchi o‘quvchilarga faqat asar mazmunini qayta hikoya qilishni emas, balki muallif tomonidan tanlangan til vositalarining badiiy vazifasini tushuntirishni ham topshirishi kerak.

Integratsiyalashgan ta’limda interfaol metodlardan foydalanish. Ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishda interfaol metodlardan foydalanish o‘quvchilarning faol ishtirokini ta’minlash va mustaqil fikrlashini rivojlantirishga xizmat qilishi mumkin. Klaster metodi yordamida o‘quvchilar badiiy matndagi asosiy tushunchalar, til birliklari va obrazlar o‘rtasidagi aloqalarni aniqlaydilar. Muammoli ta’lim metodi o‘quvchilardan badiiy matndagi muayyan ifodaning sababini tushuntirish, muallif pozitsiyasini asoslash va muqobil talqinlarni taqqoslashni talab qiladi. Keys-stadi metodi orqali o‘quvchilar badiiy asardagi muammoli vaziyatlarni tahlil qilib, qahramonlar nutqi va xatti-harakatlariga baho beradilar. Loyiha metodi asosida o‘quvchilar yozuvchi yoki shoir asarlarining til xususiyatlarini o‘rganish, kichik lug‘at tuzish, badiiy ifoda vositalarini tasniflash kabi mustaqil izlanishlarni bajarishlari mumkin.

2-jadval. Integratsiyalashgan darslarda qo‘llaniladigan metodlar

Metod	**Amaliy topshiriq**	**Rivojlantiriladigan kompetensiya**
Klaster	Asardagi asosiy tushunchalarni guruhlash	Tizimli fikrlash
Muammoli ta’lim	Muallif tanlagan til vositasini izohlash	Tanqidiy fikrlash
Keys-stadi	Qahramonlar nutqini vaziyatga ko‘ra tahlil qilish	Kommunikativ kompetensiya
Loyiha metodi	Asar tilining kichik lug‘atini yaratish	Tadqiqotchilik kompetensiyasi
Munozara	Qahramon xatti-harakatini dalillar bilan baholash	Og‘zaki nutq va argumentatsiya
Ijodiy yozuv	Asar voqeasini boshqa qahramon nomidan bayon qilish	Yozma nutq va ijodkorlik

Ushbu metodlar o‘quvchilarning yosh xususiyatlari, tayyorgarlik darajasi va o‘quv maqsadlariga moslashtirilgan holda qo‘llanishi lozim.

Muhokama

Integratsiyalashgan ta’limning pedagogik imkoniyatlari. Ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitish o‘quvchilarning bilimlarini yaxlit tizim sifatida shakllantirish uchun qulay didaktik sharoit yaratadi. Birinchidan, badiiy matn asosida grammatik va leksik birliklarni o‘rganish ularning real nutqiy vazifasini tushunishga yordam beradi. Natijada o‘quvchi grammatik tushunchalarni alohida qoidalar sifatida emas, balki ma’no yaratish vositalari sifatida anglash imkoniyatiga ega bo‘ladi. Ikkinchidan, adabiy asarlarni lingvistik jihatdan tahlil qilish o‘quvchilarning badiiy ifoda vositalarini chuqurroq tushunishiga yordam

berishi mumkin. Uchinchidan, integrativ topshiriqlar og‘zaki va yozma nutqni rivojlantirishga xizmat qiladi. O‘quvchi matnni o‘qish, tahlil qilish, muhokama etish va mustaqil matn yaratish jarayonida turli kommunikativ faoliyatlarni birgalikda bajaradi. To‘rtinchidan, integratsiyalashgan ta’lim tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish uchun imkoniyat yaratadi. Ayniqsa, badiiy matndagi muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, qahramonlar xatti-harakatlarini baholash va muallif pozitsiyasini izohlash o‘quvchilarning dalillangan fikr bildirish ko‘nikmalarini shakllantirishga yo‘naltiriladi. Beshinchidan, mazkur yondashuv o‘quvchilarning milliy madaniyat, til boyligi va adabiy merosga bo‘lgan qiziqishini oshirish uchun pedagogik sharoit yaratishi mumkin.

Integratsiyalashgan o‘qitishdagi metodik muammolar. Ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishda ayrim metodik qiyinchiliklar yuzaga kelishi mumkin. Avvalo, o‘quv dasturlaridagi mavzularning ketma-ketligi va mazmuniy muvofiqligini ta’minlash zarur. Ona tili va adabiyot fanlarining o‘quv maqsadlari har doim bir xil bo‘lmagani sababli integratsiya sun’iy ravishda amalga oshirilmasligi kerak. Ikkinchi muammo o‘qituvchilarning integrativ darslarni loyihalash kompetensiyasi bilan bog‘liq. Bunday mashg‘ulotlar o‘qituvchidan lingvistik va adabiy bilimlarni birgalikda qo‘llash, mos matn tanlash va ko‘p bosqichli topshiriqlar ishlab chiqishni talab qiladi. Uchinchi muammo dars vaqtining cheklanganligi. Bitta mashg‘ulot davomida matnni o‘qish, grammatik tahlil, adabiy talqin va ijodiy topshiriqlarni to‘liq amalga oshirish qiyin bo‘lishi mumkin. To‘rtinchi muammo baholashning murakkabligi. O‘quvchilarning lingvistik, adabiy va kommunikativ kompetensiyalarini kompleks baholash uchun aniq mezonlar zarur. Mazkur muammolarni bartaraf etishda integrativ topshiriqlar bankini yaratish, metodik qo‘llanmalarni ishlab chiqish, o‘qituvchilar malakasini oshirish va fanlararo hamkorlikni kuchaytirish muhim ahamiyatga ega.

Raqamli texnologiyalar yordamida integratsiyalashgan ta’limni rivojlantirish. Zamonaviy raqamli texnologiyalar ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishning qo‘shimcha imkoniyatlarini kengaytiradi. Elektron matnlar, multimedia materiallari, interfaol topshiriqlar va raqamli ta’lim platformalari yordamida o‘quvchilar badiiy asarlarni turli shakllarda o‘rganishlari mumkin. Masalan, elektron matnda muayyan so‘z turkumlarini ajratib ko‘rsatish, badiiy tasvir vositalarini belgilash va izohlash, matn mazmuniga oid interfaol savollarga javob berish yoki ijodiy matnlarni o‘zaro tahrirlash kabi faoliyatlar tashkil etilishi mumkin. Sun’iy intellektga asoslangan vositalardan esa matn tuzilishini tahlil qilish, imlo va uslubiy xatolarni aniqlash hamda o‘quvchilarga individual tavsiyalar tayyorlashda yordamchi vosita sifatida foydalanish mumkin. Biroq bunday vositalar o‘quvchining mustaqil fikrlashi va ijodiy faoliyatini almashtirmasligi, ularning natijalari o‘qituvchi tomonidan tekshirilishi hamda o‘quvchilarning shaxsiy ma’lumotlari himoya qilinishi zarur.

Xulosa. Ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitishning nazariy-metodik asoslarini tahlil qilish natijasida quyidagi xulosalarga kelindi. Ona tili va adabiyot fanlari mazmunan o‘zaro bog‘liq bo‘lib, ularni integratsiyalashgan holda o‘qitish o‘quvchilarning lingvistik, adabiy va kommunikativ bilimlarini yaxlit tizimda shakllantirish uchun didaktik imkoniyat yaratadi. Badiiy matn integratsiyalashgan ta’limning asosiy metodik vositasi hisoblanadi. Matn asosida grammatik, leksik, uslubiy va adabiy bilimlarni o‘zaro bog‘liq holda o‘rgatish mumkin. Integratsiyalashgan ta’lim jarayonida kommunikativ

yondashuv, muammoli ta’lim, loyiha metodi, munozara va ijodiy yozuv kabi pedagogik metodlardan foydalanish o‘quvchilarning faol o‘quv-bilish faoliyatini tashkil etishga xizmat qiladi. Ona tili va adabiyot fanlari integratsiyasi o‘quvchilarning matnni tushunish, badiiy talqin qilish, mustaqil fikrlash va nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirish uchun qulay pedagogik sharoit yaratishi mumkin. Taklif etilgan konseptual-didaktik model lingvistik va adabiy bilimlarni badiiy matn asosida birlashtirish, tahliliy va ijodiy topshiriqlarni ketma-ket tashkil etish imkonini beradi. Integratsiyalashgan ta’lim samaradorligini baholashda o‘quvchilarning faqat nazariy bilimlari emas, balki matnni tahlil qilish, dalillangan fikr bildirish va mustaqil nutq yaratish ko‘nikmalari ham hisobga olinishi zarur. Integrativ ta’lim metodikasini amaliyotga joriy etishda o‘quv dasturlarining mazmuniy muvofiqligi, o‘qituvchilarning metodik tayyorgarligi, dars vaqti va baholash mezonlari muhim omillar hisoblanadi. Umumiy xulosa sifatida, ona tili va adabiyot fanlarini integratsiyalashgan holda o‘qitish o‘quvchilarning til va adabiyotga oid bilimlarini amaliy faoliyat bilan bog‘lash, nutqiy madaniyatini rivojlantirish, badiiy tafakkurini shakllantirish hamda funksional savodxonligini oshirishga yo‘naltirilgan istiqbolli pedagogik yondashuv hisoblanadi. Uning real samaradorligini aniqlash uchun taklif etilgan metodik modelni umumiy o‘rta ta’lim muassasalarida tajriba-sinovdan o‘tkazish va natijalarni ilmiy asosda baholash talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.
2. Bruner, J. S. (1960). The Process of Education. Cambridge, MA: Harvard University Press.
3. Halliday, M. A. K. (1978). Language as Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning. London: Edward Arnold.
4. Carter, R., & Long, M. N. (1991). Teaching Literature. Harlow: Longman.
5. Mahmudov, N. (2007). O‘qituvchi nutqi madaniyati. Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti.
6. To‘xliyev, B. (2010). Adabiyot o‘qitish metodikasi. Toshkent. Nashr ma’lumotlari jurnalga topshirishdan oldin aniqlashtirilishi lozim.
7. Yo‘ldoshev, Q. (2007). Adabiyot o‘qitishning ilmiy-nazariy asoslari. Toshkent. Bibliografik ma’lumotlari qo‘shimcha tekshiruvni talab qiladi.
8. Rosenblatt, L. M. (1978). The Reader, the Text, the Poem: The Transactional Theory of the Literary Work. Carbondale: Southern Illinois University Press.
9. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). Approaches and Methods in Language Teaching (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
10. Snow, C. E. (2002). Reading for Understanding: Toward an R&D Program in Reading Comprehension. Santa Monica, CA: RAND Corporation.
11. Grabe, W. (2009). Reading in a Second Language: Moving from Theory to Practice. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Tomlinson, B. (Ed.). (2013). Developing Materials for Language Teaching (2nd ed.). London: Bloomsbury.